

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος.....	10
Εισαγωγή.....	11

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Η μουσικοκινητική αγωγή Orff ως αφετηρία.....	19
1. Η εποχή που δημιούργησε το Orff-Schulwerk.....	20
1.1. Παιδαγωγική και εκπαίδευση	22
1.2. Τέχνη.....	26
1.2.1. Χορός / κίνηση.....	27
1.2.2. Μουσική	33
1.3. Εθνομουσικολογία: τα πρώτα βήματα	38
1.3.1. Η διαμόρφωση της σύγχρονης μουσικοκινητικής σκέψης	40
1.3.2. Η καθοριστική συμβολή του Émile Jaques-Dalcroze.....	41
1.3.3. Το έργο του Zoltán Kodály	47
1.3.4. Εκτός Ευρώπης: η Satis Coleman και ο Shinichi Suzuki	49
1.4. Με τα μάτια στον 21ο αιώνα	52
2. Orff-Schulwerk: μια πορεία εκατό ετών	56
2.1. 1924-1962: η δημιουργία του Orff-Schulwerk	57
2.1.1. 1924-1945: το ξεκίνημα.....	57
2.1.2. 1948-1962: η ολοκλήρωση.....	63
2.2. 1962-2006: η μεγάλη εξάπλωση και η κρίση.....	70
2.2.1. Η πορεία του Ινστιτούτου Orff.....	70
2.2.2. Ίδρυση και λειτουργία του International Orff-Schulwerk Forum Salzburg.....	72
2.2.3. Έρευνα και μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	74
2.2.4. Η μετάβαση.....	77
2.3. 2006: ο 21ος αιώνας και ο επαναπροσδιορισμός	79
2.3.1. Το IOSFS στον 21ο αιώνα.....	80
2.3.2. Η εκπαίδευση στη μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	88
2.3.3. Άλλοι σημαντικοί φορείς.....	89
2.4. Επίλογος κεφαλαίου.....	90

3. Η μουσικοκινητική αγωγή Orff στην Ελλάδα.....	92
3.1. Η Ελλάδα που υποδέχτηκε το Orff-Schulwerk	93
3.2. Η ρυθμική στην Ελλάδα.....	94
3.3. Η Πολυξένη Ματέυ-Ρουσοπούλου και η μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	100
3.3.1. Η προσωπικότητα της Ματέυ-Ρουσοπούλου	101
3.3.2. Ματέυ-Ρουσοπούλου και μουσικοκινητική αγωγή Orff: μια σχέση ζωής	104
3.3.3. Η συγγραφέας Ματέυ-Ρουσοπούλου	109
3.4. Η εκπαίδευση δασκάλων μουσικοκινητικής αγωγής Orff στην Ελλάδα	112
3.5. Ο Ελληνικός Σύλλογος Μουσικοκινητικής Αγωγής Carl Orff: μια κοινότητα σε εξέλιξη.....	117
3.6. Η μουσικοκινητική αγωγή Orff στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα	121
3.7. Επίλογος κεφαλαίου.....	126

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Η μουσικοκινητική αγωγή Orff ως προορισμός.....	129
4. Η έννοια και το περιεχόμενο της μουσικοκινητικής αγωγής Orff.....	130
4.1. Οι δύο έννοιες του Orff-Schulwerk.....	131
4.2. Η έννοια του στοιχειακού	133
4.3. Το Orff-Schulwerk ως συλλογή ενδεικτικού υλικού.....	135
4.3.1. Οι πρώτες εκδόσεις: 1931-1934	136
4.3.2. Το περιεχόμενο του πεντάτομου έργου «Μουσική για παιδιά»	137
4.3.3. Η αγγλική και η αμερικανική έκδοση	141
4.3.4. Άλλες ξενόγλωσσες εκδόσεις.....	144
4.4. Το έργο «Μουσική για παιδιά» ως διδακτική προσέγγιση	147
4.4.1. Η ομιλία ως αφετηρία.....	148
4.4.2. Ο ισοκράτης ως συνοδεία	149
4.4.3. Το bordun ως συνοδεία	149
4.4.4. Το ostinato ως κεντρική ιδέα της μουσικοκινητικής αγωγής Orff	151

4.4.5. Κλίμακες και τρόποι στο Orff-Schulwerk.....	152
4.4.6. Η αξιοποίηση της πεντατονικής κλίμακας.....	153
4.4.7. Τρόποι: η απελευθέρωση από την τονικότητα.....	154
4.4.8. Η φόρμα: ο δρόμος προς τη μουσικοκινητική δημιουργία	157
4.4.9. Rondo: μία φόρμα με πολλές προεκτάσεις.....	158
4.4.10. Ο κανόνας: μία ιδιαίτερη μορφή μίμησης	159
4.5. Το τρίπτυχο λόγος / ομιλία – μουσική – κίνηση.....	160
4.5.1. Ο άρχων ρυθμός	160
4.5.1.1. Παλμός και ρυθμός	162
4.5.1.2. Ρυθμός και μέτρο	164
4.5.1.3. Ρυθμός και ρυθμική αγωγή (tempo).....	166
4.5.1.4. Ρυθμική ικανότητα	167
4.5.2. Λόγος, γλώσσα, ομιλία	169
4.5.2.1. Γλώσσα και ρυθμός	171
4.5.2.2. Γλώσσα και ποίηση	174
4.5.2.3. Γλώσσα, ήχος και νόημα	177
4.5.2.4. Το τραγούδι, η γλώσσα και η μουσική.....	178
4.5.2.5. Τα παιχιδοτραγούδα: μία κοινοτική μουσικοκινητική πρακτική.....	179
4.6. Μουσική και μουσικά όργανα	183
4.6.1. Ξεκινώντας από τον ήχο	184
4.6.2. Μουσικά όργανα και μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	186
4.6.2.1. Το ανθρώπινο σώμα ως μουσικό όργανο.....	187
4.6.2.1.1. Ηχηρές κινήσεις.....	188
4.6.2.1.2. «Body percussion» και «body music».....	189
4.6.3. Ηχηρά αντικείμενα και αυτοσχέδια μουσικά όργανα	191
4.6.4. Ορχήστρα Orff: κρουστά όργανα με ακαθόριστο τονικό ύψος.....	194
4.6.5. Ορχήστρα Orff: κρουστά όργανα με αποσπώμενες μπάρες	196
4.6.6. Φλογέρες και άλλα όργανα	198
4.7. Χορός – κίνηση.....	200
4.7.1. Ένας τρόπος να σκεφτούμε την κίνηση	203
4.7.2. Οι παράγοντες της κίνησης	206

4.7.3. Ήχος και κίνηση.....	207
4.8. Επίλογος κεφαλαίου.....	209
5. Μουσικοκινητική αγωγή Orff: παιδαγωγική θεώρηση και εκπαιδευτική πρακτική.....	210
5.1. Μια γενική τοποθέτηση.....	210
5.2. Αρχές και αξίες της μουσικοκινητικής αγωγής Orff	211
5.3. Η ανάγκη για θεωρητική πλαισίωση	214
5.4. Μια ειδική αναφορά στον / στην εκπαιδευτικό: ο ρόλος και το έργο του / της.....	215
5.5. Δημιουργική διδασκαλία και διδασκαλία για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας	218
5.6. Η προσωποκεντρική θεωρία του Carl Rogers στην εκπαίδευση: μία πρόταση για τη μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	223
5.7. Μουσικοκινητική αγωγή Orff και δημιουργικές πρακτικές.....	227
5.7.1. Μίμηση και επανάληψη.....	228
5.7.1.1. Ταυτόχρονη μίμηση	229
5.7.1.2. Διαδοχική μίμηση.....	230
5.7.1.3. Ελεύθερη μίμηση.....	232
5.7.1.4. Η επανάληψη ως προϋπόθεση της δημιουργίας.....	233
5.8. Δημιουργικές διαδικασίες.....	234
5.8.1. Καθοδηγούμενη εξερεύνηση	235
5.8.2. Ο αυτοσχεδιασμός: μία γενική αναφορά.....	237
5.8.3. Ο αυτοσχεδιασμός στη μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	243
5.8.4. Αυτοσχεδιασμός και διδασκαλία	247
5.8.4.1. Οργάνωση δραστηριοτήτων αυτοσχεδιασμού	250
5.8.4.2. Αυτοσχεδιασμός με αφετηρία την καθοδηγούμενη εξερεύνηση.....	253
5.8.4.3. Αυτοσχεδιασμός με αφετηρία συγκεκριμένες φόρμες	256
5.9. Η σύνθεση: μία γενική αναφορά	258
5.9.1. Η σύνθεση στη μουσικοκινητική αγωγή Orff	262
5.9.2. Σύνθεση και διδασκαλία.....	264

5.10. Ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες στη μουσικοκινητική αγωγή Orff.....	267
5.10.1. Η έννοια της ομάδας	269
5.10.2. Συμπλοκότητα	272
5.10.3. Από το άτομο στο ζευγάρι και την ομάδα	273
5.11. Η ερμηνεία ως μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας	276
6. Διδασκαλία: πρακτικά ζητήματα	279
6.1. Εκπαιδευτικός σχεδιασμός: μία γενική τοποθέτηση	280
6.2. Το πλαίσιο ως παράγοντας σχεδιασμού.....	283
6.3. Τι μαθαίνουμε και ποιος είναι ο <i>δάσκαλος</i> ; Μία τοποθέτηση επί της αρχής.....	285
6.3.1. Πώς η «θεωρία της ροής» παραχωρεί στις τέχνες τον ρόλο της δασκάλας;	289
6.4. Πώς μπορούμε να διευκολύνουμε τη σύνδεση μεταξύ των μελών μιας ομάδας;	292
6.5. Ποιος είναι ο ρόλος της άτυπης μάθησης στη μουσικοκινητική αγωγή Orff;.....	295
6.6. Πόσο απαραίτητη είναι η επανάληψη;	297
6.7. Έχει κάθε μάθημα έναν συγκεκριμένο στόχο;	301
6.8. Ποιες δραστηριότητες θεωρούνται δημιουργικές;	304
6.9. Τι είναι η γραφική παρτιτούρα;	305
6.9.1. Πώς αξιοποιείται στο εκπαιδευτικό πλαίσιο η γραφική παρτιτούρα;	308
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ – Έγινε κάποτε στην τάξη: παιδιά συνθέτουν, εκπαιδευτικοί καθοδηγούν	312
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	317